

Bruxelles, den 10.5.2019
COM(2019) 232 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

Støtte af målene for bæredygtig udvikling på verdensplan: Den Europæiske Unions og medlemsstaternes fælles sammenfattende rapport 2019

{SWD(2019) 176 final}

DA

DA

Støtte af målene for bæredygtig udvikling på verdensplan:

Den Europæiske Unions og medlemsstaternes fælles sammenfattende rapport 2019

Del 1: Indledning

De Forenede Nationers 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling¹ (2030-dagsordenen) med dens 17 mål for bæredygtig udvikling er den internationale plan for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling. Den er derfor af største vigtighed som den fælles dagsorden, som alle lande skal handle efter for at opfylde menneskers behov inden for planetens begrænsninger. Den Europæiske Union og medlemsstaterne er selv fuldt engagerede i at gennemføre 2030-dagsordenen og fremme gennemførelsen heraf globalt gennem alle deres foranstaltninger udadtil. Den europæiske konsensus om udvikling anno 2017² (konsensusen) udgør en ny ramme for den fælles politik vedrørende udviklingssamarbejdet mellem EU og medlemsstaterne til støtte for gennemførelsen af 2030-dagsordenen.

Denne rapport giver et kort resumé af, hvordan EU og medlemsstaterne støtter gennemførelsen af 2030-dagsordenen i udviklingslandene gennem udviklingssamarbejde. Den opfylder en særlig forpligtelse i konsensusen om at udarbejde en sådan rapport i 2019 og hvert fjerde år herefter. I Rapporten fokuseres der på perioden efter september 2015, hvor FN's generalforsamling vedtog af 2030-dagsordenen. Den er et bidrag til EU's rapportering i 2019 på mødet i Det Politiske Forum på Højt Niveau vedrørende Bæredygtig Udvikling.

Denne rapport viser de fremskridt, som EU og medlemsstaterne har gjort indtil nu, og hvordan de agter at fortsætte deres bestræbelser. Den viser, at de kollektivt har bidraget til at gennemføre alle bæredygtige udviklingsmål i alle verdens udviklingsområder. EU og medlemsstaterne har arbejdet tæt sammen om at udarbejde rapporten i samråd med andre partnere, herunder Europa-Parlamentet og civilsamfundet. Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene der ledsager denne rapport supplerer med detaljerede oplysninger om de fremskridt, der er gjort under hvert bæredygtigt udviklingsmål, herunder specifikke eksempler på EU's og medlemsstaternes foranstaltninger.

Del 2: EU's værdier og principper

EU og medlemsstaterne har ydet en vedholdende og stærk indsats til støtte for:

- den multilaterale regelbaserede verdensorden med FN som kernen
- et værdigt liv for alle, som forener økonomisk velstand og effektivitet, fredelige samfund, social integration og miljøansvar
- retsstatsprincippet, demokratiet og principperne om lighed og solidaritet.

EU's og medlemsstaternes tilgang til globale udfordringer afspejler fuldt ud 2030-

¹ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication>

² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

dagsordenen, Addis Abeba-handlingsplanen for udviklingsfinansiering³ og Parisaftalen om klimaændringer⁴. Gennemførelsen af 2030-dagsordenen og andre aftaler er centralt for EU's optræden udadtil. Den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik⁵ giver en overordnet vision for et samlet, troværdigt og lydhørt EU-engagement i verden. Formålet er at gennemføre bæredygtige udviklingsmål på en omfattende og strategisk måde, der tager hensyn til sammenhænge mellem dem og virkningerne af EU's og medlemsstaternes foranstaltninger på alle niveauer. EU og medlemsstaterne er ligeledes fast besluttede på at arbejde sammen på en mere sammenhængende og koordineret måde til støtte for 2030-dagsordenen.

EU og medlemsstaterne har gennemført en rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde, der omfatter alle menneskerettigheder. De har fremmet integration og deltagelse, ikke-forskelsbehandling, ligestilling og lighed, gennemsigtighed og ansvarlighed. De har arbejdet for at sikre, at "ingen lades i stikken", uanset hvor de bor, og uanset etnisk oprindelse, køn, overbevisning, alder, handicap, religion eller tro, seksuel orientering og kønsidentitet, migrationsstatus eller andre faktorer.

Ligestilling mellem kønnene er en vigtig EU-værdi, som er forankret i EU's politiske og retlige rammer. Kvinder og piger er vigtige aktører i udvikling og forandring. Ligestilling mellem kønnene er af afgørende betydning for bæredygtig udvikling.

Ligestilling mellem kønnene

EU og medlemsstaterne har fremmet den fulde gennemførelse og besiddelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder for alle kvinder og piger, herunder via sikring af pigers og kvinders fysiske og psykiske integritet, arbejde for at udrydde menneskehandel, fremme af sociale og økonomiske rettigheder for piger og kvinder og styrkelse af deres stemme og deltagelse i beslutningstagningen. Dette eksemplificeres ved Spotlight-initiativet⁶, det flerårige globale partnerskab mellem EU og FN, som startede i 2017, og hvis fokus har været at eliminere alle former for vold mod kvinder og piger. EU har bidraget med 500 mio. EUR til Initiativet til omfattende landeprogrammering i et begrænset antal lande – suppleret med regionale programmer. EU og medlemsstaterne har også arbejdet for at styrke kvinders indflydelse og stilling med henblik på at øge virksomhedernes produktivitet og katalysere økonomisk vækst, social samhørighed og social retfærdighed. I 2017 forpligtede de sig til at give over 25 mia. EUR i støtte til ligestilling mellem kønnene⁷.

Del 3: Fremskridt i forhold til 2030-dagsordenen

Det primære mål for EU's og medlemsstaternes udviklingssamarbejde er fattigdomsbekæmpelse. I bestræbelserne på at gennemføre de bæredygtige udviklingsmål har de fremskyndet indsatsen for at håndtere fattigdom og social udstødelse og samtidig støttet bæredygtig vækst.

³ https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

⁴ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

⁵ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eugs_review_web_0.pdf

⁶ <https://www.un.org/en/spotlight-initiative/>

⁷ OECD's kreditrapporteringssystem

Faldet i den ekstreme fattigdom er en af de sidste 30 års globale succes historier. Der er imidlertid fortsat store udfordringer, herunder i de mindst udviklede lande og i konfliktramte lande, især i Afrika syd for Sahara. Desuden er der en voksende udfordring med ulighed i mange lande.

Afsnit 3.1: Resumé af fremskridt vedrørende mennesker, kloden, velstand og fred

Mennesker

EU og medlemsstaterne har styrket indsatsen for den menneskelige udvikling. De har tilstræbt:

- universel sundhedsdækning
- offentlig adgang til kvalitetsuddannelse og -undervisning
- passende og bæredygtig social beskyttelse
- ordentligt arbejde for alle i et sundt miljø
- afskaffelse af sult og fejlernæring.

For eksempel har de støttet over 100 millioner mennesker inden for landbruget og med henblik på fødevarer- og ernæringsikkerhed, ligesom de også har hjulpet over 100 millioner til at opnå bedre adgang til sundhed og uddannelse⁸. De har støttet inklusiv livslang læring og retfærdig kvalitetsuddannelse, herunder i krisesituationer, og intensiveret indsatsen for at sikre, at alle har viden, færdigheder, kompetencer og rettigheder til at nyde et liv i værdighed, hvor de engagerer sig i og bidrager til deres samfund.

2030-dagsordenen har rettet et nyt fokus mod ulighed, herunder princippet om ikke at lade nogen i stikken. Siden 2015 har EU og medlemsstaterne bidraget til at bekæmpe ulighed i partnerlandene, bl.a. gennem støtte til inklusiv vækst, fremme af sociale sikringsordninger og social integration samt samarbejde med partnerlandene om progressive skattesystemer.

EU og medlemsstaterne har også arbejdet intensivt for at udvikle effektive migrationspolitikker sammen med partnerlandene. Gennem dette arbejde har de

- fremmet stabilitet i skrøbelige stater
- forbedret regeringers kapacitet til at levere essentielle tjenesteydelser
- fremmet miljømæssigt bæredygtige modeller for vækst
- iværksat nedbringelse af de høje omkostninger ved pengeoverførsler.

De har fremmet værdighed og modstandsdygtighed og styrket fordrevne personers kompetencer samt deres integration i værtssamfundets økonomiske og sociale liv.

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/annual-report-2018-hres-20190212_en.pdf

Mobilitet og migration

Migration er en global udfordring. En effektiv forvaltning heraf kræver et fælles globalt ansvar og langsigtet samarbejde. EU og medlemsstaterne har støttet oprindelses-, transit- og bestemmelseslande for generelt at støtte velforvaltede politikker for sikker, velordnet og regulær migration. EU har integreret migration fuldt ud i sine forbindelser til eksterne partnere. Udviklingsprogrammer har bidraget til at håndtere de grundlæggende årsager til irregulær migration, f.eks. gennem Den Europæiske Unions Nødtrustfond for Afrika⁹ og gennem støtte til konfliktforebyggelse, god regeringsførelse og jobskabelse.

Kloden

Virkningerne af klimaændringer er en alvorlig trussel mod udviklingsmæssige fremskridt, stabilitet og velstand samt miljøet på verdensplan. Klimaeffekterne bidrager til tab af levebrød, tvangsfordrivelse og konflikter. Øget modstandsdygtighed over for klimaændringer er afgørende for at skabe en mere fredelig og sikker verden. Kapitalstrømme og investeringer bør omdirigeres til klimaneutrale teknologier og virksomheder.

Over 70 % af verdens fattige bor i landdistrikterne¹⁰, og deres eksistensgrundlag afhænger direkte af biodiversitet og økosystemtjenester. Disse systemer er imidlertid alvorligt truet. Bedre forvaltning af naturressourcer spiller en afgørende rolle i at håndtere tab af biodiversitet og klimaændringer og samtidig styrke virksomhedernes konkurrenceevne og bæredygtig jobskabelse. Siden 2015 har EU gennemført initiativet "Biodiversity for Life"¹¹ for at

- beskytte økosystemer
- bekæmpe kriminalitet i forbindelse med vilde dyr og planter
- fremme en grøn økonomi i udviklingslandene.

Mange EU-medlemsstater har inddraget miljøbeskyttelse, ressourceeffektivitet og klimaændringer som integrerende dele af deres udviklingssamarbejdsstrategier, f.eks. i programmer for at beskytte økosystemer, mindske forurening, skabe grønne arbejdspladser og fremme bæredygtighed i forbrug og produktion samt bæredygtig urbanisering.

EU har arbejdet for at fremme en bredere udnyttelse af sine egne bæredygtige energipraksisser under hensyntagen til særlige forhold i udviklingslandene. Synergier mellem Parisaftalen om klimaændringer og 2030-dagsordenen har afhjulpet dobbeltarbejde, mindsket administrative omkostninger og fremmet win-win-tilgange.

EU og medlemsstaterne har støttet udviklingslande og nye lande i overgangen til en cirkulær økonomi og forberedelsen og gennemførelsen af deres nationalt bestemte bidrag i henhold til Parisaftalen. EU afsatte 3,7 mia. EUR til finansiering af bæredygtig energi i perioden 2014-2020 og er på vej til at sikre

⁹ https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/content/homepage_en

¹⁰ Poverty and Shared Prosperity 2018: Piecing Together the Poverty Puzzle. World Bank, Washington, D.C. World Bank

¹¹ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-biodiversity-life-b4life-flagship-initiative-brochure_en

- adgang til energi for ca. 40 millioner mennesker
- yderligere vedvarende energikapacitet på 6,5 gigawatt
- årlige CO₂-emissionsbesparelser på omkring 15 millioner ton gennem energieffektivitetsforanstaltninger¹².

Bæredygtig energi og klimaforandringer

I 2017 bidrog EU og medlemsstaterne med over 23 mia. EUR¹³ til at støtte udviklingslandene i deres bestræbelser på at håndtere og tilpasse sig klimaændringer. Dette omfatter 2,6 mia. EUR fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB), EU's Bank, som har forpligtet sig til at rette 35 % af sine aktiviteter uden for EU mod klimaindsatsen inden 2020. Partnerlandene har i stigende grad rettet deres opmærksomhed mod bæredygtig energi som et tværgående tema med henblik på at gennemføre 2030-dagsordenen og Parisaftalen og som en forudsætning for økonomisk vækst og bæredygtig udvikling. EU's flagskibsinitiativ den globale klimaalliance +¹⁴ er med til at hjælpe verdens mest sårbare lande til at håndtere klimaændringer via mere end 70 projekter.

Velstand

Siden 2015 har EU og medlemsstaterne fremmet inklusiv bæredygtig vækst og anstændige job i udviklingslandene og social beskyttelse. Det er blevet prioriteret at støtte partnerlandene i at udvikle politiske rammer for inklusiv og bæredygtig økonomisk udvikling. Foranstaltninger, der er truffet:

- budgetstøtte til at gøre det muligt for regeringerne at mobilisere indenlandske ressourcer og udnytte dem effektivt
- blanding, budgetgarantier og andre innovative finansielle instrumenter til mobilisering af offentlige udlån og private investeringer
- bistand til handel til at hjælpe udviklingslandene med at få adgang til fordelene ved udvidet handel med EU.

Siden 2016 er jobskabelse blevet et eksplicit mål i forbindelse med budgetstøtte. EU har intensiveret brugen af garantier for at reducere investeringsrisikoen i forbindelse med bæredygtig udvikling og jobskabelse ved at sammenkoble dem med teknisk bistand og i givet fald budgetstøtte.

¹² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/staff-working-document-energy-20180222_en.pdf

¹³ OECD's kreditrapporteringssystem.

¹⁴ <http://www.gcca.eu/>

Investering og handel

Planen for europæiske eksterne investeringer¹⁵ er et eksempel på et instrument i flere hastigheder til fremme af bæredygtig udvikling gennem skabelse af velstand og beskæftigelse, især for kvinder og unge. Frem til 2018 var der gennem planen investeret 3,7 mia. EUR, hvilket vil betyde mobilisering af over 37,1 mia. EUR af ekstra offentlige og private investeringer til at forbedre den økonomiske og sociale udvikling i Afrika og i det europæiske naboskab. Dette er et godt skridt på vej mod målet på de 44 mia. EUR i investeringer, der skal mobiliseres inden 2020. Planen for eksterne investeringer gennemføres med særlig opmærksomhed rettet mod skrøbelig eller konfliktramte lande, de mindst udviklede lande og stærkt gældstyngede, fattige lande. EU's opdaterede Aid for Trade-strategi¹⁶ af 2017 hjælper partnerlande, især de mindst udviklede lande, med sikre et større udbytte af EU-handelsaftaler og ensidige præferenceordninger.

Fred

Mange regioner i verden står over for udfordringer som enten åben konflikt eller vold og spændinger i samfundet, der truer menneskerettigheder og demokratiet. EU og medlemsstaterne har valgt en integreret tilgang til konfliktforebyggelse og fredsopbygning, der omfatter:

- tidlig varsling og analyse
- humanitære indsatser styret af de humanitære principper¹⁷
- konfliktmægling og -løsning, håndtering af årsager til konflikt og genopbygning efter konflikter
- fremme af kvinders afgørende rolle i disse processer.

Siden 2015 har de øget deres fokus på konfliktramte og skrøbelige stater. De har bidraget til at opbygge international fred og sikkerhed ved hjælp af feltarbejde og uddannelse med stor vægt på forebyggelse og mægling. De har også tacklet klimaforandringer og miljøforringelse, som er blandt de største nye trusler mod fred og sikkerhed.

EU og medlemsstaterne har været blandt de stærkeste støtter af demokrati, menneskerettigheder, god regeringsførelse og retsstatsprincippet. De har hjulpet regeringerne med at sikre vigtige ydelser og adgang til domstolene og med at fremme ligestilling mellem kønnene. De har tacklet det svindende rum for borgerlig og politisk debat og deltagelse ved at styrke civilsamfundet. De gav næsten 30 mia. EUR til støtte for folkelig deltagelse i udviklingsprocessen og god regeringsførelse i 2017.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/eu-external-investment-plan_da

¹⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/com_2017_667_f1_communication_from_commission_to_inst_en_v3_p1_954389.pdf

¹⁷ menneskelighed, neutralitet, upartiskhed, uafhængighed

Demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder og god regeringsførelse

EU's engagement i demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder og god regeringsførelse afspejles i dets nuværende handlingsplan vedrørende menneskerettigheder og demokrati¹⁸. Planen har styrket demokratiet med særligt fokus på repræsentativt demokrati og deltagelsesdemokrati, politisk pluralisme, gennemsigtighed og ansvarlighed. Gennem planen er der givet støtte til parlamenter, politiske partier og civilsamfundet, og fokus har været rettet mod at tackle negative tendenser som misinformationskampagner, misbrug af big data og faldende tillid til demokratiske institutioner.

Afsnit 3.2: Bedre fremskridt gennem integrerede tilgange

Arbejdet for at opnå flere af de bæredygtige udviklingsmål i fællesskab

Siden 2015 har EU og medlemsstaterne i stigende grad haft indbyrdes forbundne tilgange til udviklingssamarbejde. Programmer, der har til formål at sikre menneskers sikkerhed i sektorer som landbruget, har bidraget på tværs af en række bæredygtige udviklingsmål via:

- forbedring af produktivitet
- skabelse af jobs
- fremme af mere effektiv udnyttelse af vand og energi
- bevarelse af biodiversiteten og derigennem bidrag på tværs af en række bæredygtige udviklingsmål.

Som et led i partnerskabet mellem Afrika og EU¹⁹ er der planlagt dialoger på ministerplan med henblik på at finde fælles løsninger på landbrugsområdet, f.eks. til støtte for bæredygtighed og unge.

Der er behov for flere af disse koordinerede tilgange og bedre rapportering om de dermed forbundne fordele.

Unge

For at støtte unge som drivkraft for forandringer har EU og medlemsstaterne støttet unges aktive deltagelse i fredsprocesser, bidraget til skabelsen af beskæftigelsesmuligheder, herunder for unge kvinder, støttet effektive politikker inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, forbedret adgang for unge til digitale teknologier og tjenester og styrket unges rettigheder og deres engagement i offentlige anliggender. Alliancen mellem Afrika og Europa med fokus på bæredygtige investeringer og jobs²⁰, der blev lanceret i september 2018, har til formål at skabe bæredygtige beskæftigelsesmuligheder i Afrika med særligt fokus på at udstyre kvinder og unge med færdigheder, der matcher det, som arbejdsmarkedet efterspørger.

¹⁸ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_action_plan_on_human_rights_and_democracy_en_2.pdf

¹⁹ <https://africa-eu-partnership.org/en/partnership-and-joint-africa-eu-strategy>

²⁰ https://www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/en_communication_on_a_new_alliance.pdf

Udviklingspolitikken i samspil med andre politikker

EU's og medlemsstaternes mål har været at sikre, at udviklingspolitikken fungerer i samspil med andre politikområder som f.eks. fred og stabilitet, handel og investeringer, energi, landbrug, miljø og klimaændringer og migration, da disse har en stor kollektiv indvirkning på den bæredygtige udvikling i partnerlandene.

EU og medlemsstaterne har ydet teknisk, finansiel og politisk støtte til håndteringen af de grundlæggende årsager til usikkerhed og konflikt og til at fremme stabilitet. Et godt eksempel er den integrerede tilgang til konflikter og kriser, der er beskrevet i den globale strategi, som opbygger synergier mellem foranstaltninger inden for det humanitære område, bæredygtig udvikling og fredsopbygning, således at

- voldelige konflikter undgås og transformeres
- de berørte befolkningers modstandsdygtighed øges
- risiciene for fremtidige kriser modvirkes
- vejen til en bæredygtig udvikling banes.

Den Europæiske Unions Nødtrustfond for Afrika er et andet eksempel på en omfattende tilgang til støtte af partnerlande i Afrika for at fremme langsigtet stabilitet og adressere årsagerne til destabilisering, tvangsfordrivelse og irregulær migration. Dette gøres ved at beskæftige sig med sammenhængen mellem udvikling, konfliktforebyggelse og kortsigtede kriseforanstaltninger.

EU har konsekvent fremmet handel med udviklingslandene gennem handelsaftaler, herunder økonomiske partnerskabsaftaler med lande i Afrika, Vestindien og Stillehavsområdet og ensidige handelspræferenceordninger for sårbare udviklingslande, herunder de mindst udviklede lande. EU er det mest åbne marked for udviklingslandene og det vigtigste eksportmarked for de mindst udviklede lande. I 2017 importerede EU varer til en værdi af 68 mia. EUR fra de modtagere, som er omfattet af de tre ordninger i det generelle toldpræferencesystem²¹. EU lægger stadig større vægt på at integrere den bæredygtige dimension inden for handelspolitikken.

Udviklingsvenlig politikkoherens

Udviklingsvenlig politikkoherens²² søger at forbedre de positive og minimere de negative virkninger af EU's politikker på udviklingslandene, fremme synergier mellem EU's politikker og dermed øge udviklingseffektiviteten. Det er et væsentligt element i EU's bestræbelser på at forbedre sammenhængen mellem interne og eksterne politikker med henblik på støtte af de bæredygtige udviklingsmål. Udviklingsvenlig politikkoherens bidrager også til det bredere engagement i politikkoherens for bæredygtig udvikling.

²¹ http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm

²² https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

Kommissionen har integreret en politikkoherens for bæredygtig udvikling i sit overordnede arbejde med gennemførelsen af 2030-dagsordenen. For havforvaltning er f.eks. EU-forordningen om ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri²³ og den europæiske strategi for plast i en cirkulær økonomi²⁴ vigtige foranstaltninger, der gavner udviklingslandene. I forbindelse med migration har Kommissionen vedtaget en række foranstaltninger for at tage højde for udviklingslandenes udfordringer. I 2017 vedtog EU nye højt prioriterede foranstaltninger²⁵ i kampen mod menneskehandel i EU.

Del 4: Partnerskaber

EU og medlemsstaterne er fast besluttet på at

- samarbejde bedre om at støtte de bæredygtige udviklingsmål
- skræddersy partnerskaberne mere minutiøst efter udviklingslandets behov og forhold
- udvikle stærkere partnerskaber med andre udviklingsaktører.

Sammen er de fortsat verdens største donor af officiel udviklingsbistand og ydede 74,4 mia. EUR i 2018. De har arbejdet for at fremme en sammenhængende kombination af:

- effektive politikker og institutioner i partnerlandene
- mobilisering af indenlandske ressourcer rettet mod områderne med største behov
- private investeringer
- målrettet officiel udviklingsbistand, der er skræddersyet til landenes forhold og til at supplere andre ressourcer.

Del 4.1: Bedre samarbejde

EU og medlemsstaterne har arbejdet på en mere sammenhængende og koordineret måde i deres udviklingssamarbejde og dermed opnået større effektivitet, virkning og ansvarlighed.

På baggrund af de stærke rammer af fælles mål og foranstaltninger i 2030-dagsordenen har EU og medlemsstaterne fremmet mere fælles arbejde, hvilket har mindsket byrden for partnerlandene og bidraget til et øget fokus på deres vigtigste prioriteringer. EU og medlemsstaterne har delt analyser, ekspertise og ressourcer mere effektivt.

EU og medlemsstaterne har i stigende grad indrettet deres fælles arbejde omkring støtte til bæredygtige udviklingsmål. I februar 2019 var fælles programmering²⁶ blevet vedtaget for 23 partnerlande, mens den var under udvikling i yderligere 36. Der udvikles også fælles resultatrammer for bedre at måle virkningen af EU's og medlemsstaternes kollektive indsats til støtte for gennemførelsen af bæredygtige udviklingsmål.

EU, EIB og medlemsstaterne har også sikret mere sammenhæng i det økonomiske diplomati. I 2018 blev der aftalt mere end 100 landehandlingsplaner for at øge den politiske kohærens

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R1010-20130917&from=DA>

²⁴ <http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/plastics-strategy-brochure.pdf>

²⁵ COM(2017) 728 final, https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/commission-sets-out-priorities-step-eu-action_en

²⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness/joint-programming_en

og fremme international handel og det universelle regelbaserede handelssystem, som er retfærdigt og åbent og til gavn for alle.

EU og medlemsstaterne går fuldt ud ind for principperne om udviklingseffektivitet og har arbejdet konsekvent for at fremme dem. I kontrolrapporter over det globale partnerskab for effektivt udviklingssamarbejde²⁷ opnår de særdeles gode resultater med hensyn til tilpasningen af deres samarbejde med udviklingslandets prioriteter. Hvad angår gennemsigtighed offentliggør EU hver måned data via det internationale initiativ vedrørende gennemsigtighed i bistanden²⁸.

Eksempler på fælles programmering

EU og medlemsstaterne arbejder i Mali på en ny fælles programmering for perioden efter 2020. I et land med Malis udfordringer inden for udvikling, det humanitære område og sikkerhed er det afgørende med en fælles europæisk indsats, der involverer alle tilstedeværende EU-medlemsstater. I Cambodja er en overvågningsrapport²⁹ hidrørende fra den europæiske strategi for udviklingssamarbejdet i Cambodja 2014-2018 blevet anvendt som grundlag for en fælles politisk dialog med regeringen mfl., herunder det cambodjanske parlament og civilsamfund.

Del 4.2: Bedre samarbejde med partnere

Stærkere partnerskaber skræddersyet til udviklingslandets forhold

Siden 2015 har EU og medlemsstaterne styrket deres støtte til partnere i udviklingslandene for at tage hensyn til de bæredygtige udviklingsmål i deres nationale planlægning, budgettering og gennemførelse. Dette er sket på en stadig mere diversificeret og skræddersyet måde og har været rettet mod de lande, hvor behovene er størst, især de lande, der er mindst udviklede, som befinder sig i en skrøbelig situation og konflikt, eller hvor potentialet for at opnå finansiering er det laveste.

I de mindst udviklede lande har officiel udviklingsbistand fra EU og medlemsstaterne udgjort en væsentlig del af de nationale regerings tilgængelige ressourcer til ydelse af grundlæggende tjenester. Andelen af bruttonationalindkomsten, som EU og medlemsstaterne leverede som officiel udviklingsbistand til de mindst udviklede lande i 2017, steg fra 0,11 % til 0,12 % – selv om den stadig er mindre end det fælles EU-mål på kort sigt på 0,15 %-0,20 % og på 0,20 % inden 2030. Der er særlige udfordringer for udviklingssamarbejdet i skrøbelige og konfliktramte lande. 21 mia. EUR, eller 27,7 % af EU's budget for udviklingssamarbejde, var bundet til skrøbelige stater i 2017.

Den reviderede europæiske naboskabspolitik³⁰ bidrager til stabiliseringen af EU's umiddelbare naboskab som sit overordnede mål. Den sikrer en differentieret tilgang til partnere, som er baseret på deres forskellige forhold og EU's interesser. Politikken giver en solid ramme for at støtte reformer inden for

²⁷ <http://effectivecooperation.org/monitoring-country-progress/country-and-territory-monitoring-profiles/>

²⁸ <https://iatistandard.org/en/>

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/joint_strategy_first_monitoring_report_en.pdf

³⁰ https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/european-neighbourhood-policy-enp_en

- god regeringsførelse, demokrati, retsstatsprincippet og menneskerettighederne
- inklusiv økonomisk og social udvikling, jobskabelse og muligheder for unge samt samarbejde med partnere om energisikkerhed og klimaindsatsen
- sikkerhed, bekæmpelse af terrorisme og radikaliserings samt konfliktforebyggelse
- migration og mobilitet gennem håndtering af de grundlæggende årsager til irregulær migration, samtidig med at sikker og lovlig mobilitet sikres.

Prioriteringen af den europæiske naboskabspolitik bidrager væsentligt til at fremme bæredygtigheden i disse lande og deres evne til at opfylde de bæredygtige udviklingsmål.

Mere udviklede udviklingslande er vigtige for gennemførelsen af 2030-dagsordenen og har som store økonomier en voksende indflydelse på globale udfordringer som f.eks. klimaændringer. EU og medlemsstaterne har opbygget innovative nye relationer med sådanne lande omkring gennemførelsen af 2030-dagsordenen.

Innovativt samarbejde med mere udviklede udviklingslande

EU og dets medlemsstater har styrket partnerskaberne vedrørende de bæredygtige udviklingsmål med en række mere udviklede udviklingslande, herunder lande i Asien og Latinamerika. Disse forbindelser går ud over den traditionelle brug af officiel udviklingsbistand og omfatter en række målrettede interventioner, herunder innovative finansielle instrumenter som f.eks. kombination af tilskud og lån, budgetgarantier, grønne obligationer, venturekapital samt udveksling af erfaringer og trepartssamarbejde (hvor udviklede lande og udviklingslande kan samle deres ressourcer for at yde støtte til et tredje udviklingsland). Samtidig med at der kanaliseres færre finansielle ressourcer, skaber denne tilgang tættere forbindelser ved at fokusere på fælles interesser i 2030-dagsordenen.

Innovative instrumenter og bæredygtig finansiering

Innovativ finansiering kan medvirke til at gennemførelsen af bæredygtige udviklingsmål, hvor andre finansieringstyper ikke sikrer tilstrækkelige midler. EU og medlemsstaterne har udviklet innovative tilgange til at øge de finansielle strømme til udviklingslandene og udnytte de disponible ressourcer mere effektivt. Innovative finansieringsmekanismer såsom grønne obligationer, gældsombytning og afgifter på finansielle transaktioner genererede over 2,4 mia. EUR i investeringer i 2017³¹. EU's handlingsplan for finansiering af bæredygtig vækst anno 2018³² begynder at

- styre kapitalstrømme mod bæredygtige investeringer
- sikre bedre håndtering af økonomiske risici som følge af miljøforringelser og andre problemer
- tilskynde til gennemsigtighed og et mere bæredygtigt, langsigtet perspektiv på de finansielle markeder og i virksomheder globalt.

Bedre samarbejde med andre

³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/report-investing-sustainable-dev-20180423_en.pdf

³² COM(2018) 097 final

EU og medlemsstaterne har også styrket deres partnerskaber med lokale myndigheder, civilsamfundet, borgerne, den private sektor, private fonde, akademiske institutioner og forskningsinstitutioner samt multilaterale organisationer.

Civilsamfundet

EU og medlemsstaterne har fremmet civilsamfundsorganisationers deltagelse i udvikling og opfordret alle dele af samfundet til at engagere sig aktivt. Disse mål er blevet fremmet gennem EU's tematiske program for civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder³³ og gennem 25 partnerskabsrammeaftaler for at støtte civilsamfundsorganisationer som udbydere af vigtige ydelser og centrale aktører med henblik på god regeringsførelse.

Lokale myndigheder

Opfyldelsen af de bæredygtige udviklingsmål afhænger i høj grad af den aktive inddragelse af regionale og lokale myndigheder, især gennem specifikke metoder til at omsætte de bæredygtige udviklingsmål i deres lokale kontekst. EU og medlemsstaterne har støttet reformer inden for gennemsigtighed, ansvarlighed og decentralisering for at styrke de regionale og lokale myndigheder med henblik på bedre forvaltning og udviklingsmæssig effekt. De har styrket deres samarbejde med lokale og andre subnationale myndigheder, herunder gennem decentraliseret samarbejde.

Multilaterale organisationer

EU og medlemsstaterne har arbejdet for at øge multilaterale organisationers effektivitet, herunder FN-systemets. Disse organisationer er blevet opfordret til at tilpasse deres strategiske planlægning og operationelle aktiviteter til 2030-dagsordenen til støtte for udviklingslandenes nationale strategier. I 2018 fornyede EU og FN deres partnerskab på udviklingsområdet til støtte for gennemførelsen af de bæredygtige udviklingsmål på landeniveau.

Inddragelse af andre interessenter

Mange interessenter er blevet hørt (herunder civilsamfundsorganisationer, fagforeninger, erhvervsorganisationer, lokale myndigheder og internationale organisationer) under udarbejdelsen af denne rapport, og mange synspunkter er blevet indarbejdet i den. Vigtige spørgsmål, som fortsat kræver opmærksomhed:

- mere oplysning om målene for bæredygtig udvikling
- bedre høring af interessenter ved udformning af politikker og projekter
- behovet for en robust tilsyns- og ansvarlighedsramme
- behovet for mere fokus på planetens grænser og klimaindsatsen
- mere fokus på demokrati, menneskerettigheder og god regeringsførelse
- mere fokus på vurdering af effekten af EU's politikker på udviklingslandene
- integreret politisk fokus på ulighed, at ingen lades i stikken, handicappedes rettigheder, ligestilling mellem mænd og kvinder

³³ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/cso-la-mip-2014-2020_en.pdf

- vedvarende fokus på fattigdom samtidig med at man anerkender vigtigheden af andre mål som f.eks. sikkerhed
- styrkelse af offentlig-private partnerskaber og skabelsen af et gunstigt miljø for virksomhederne
- sikring af, at virksomheder respekterer standarder (menneskerettigheder, miljø osv.)
- støtte til de lokale myndigheders med henblik på deres rolle i at nå de bæredygtige udviklingsmål, herunder i arbejdet med den private sektor.

Del 4.3: Den bedst mulige udnyttelse af alle ressourcer

EU og medlemsstaterne gennemfører aktivt Addis Ababa-handlingsplanen med det formål at fremme mobilisering og den bedste anvendelse af alle midler til gennemførelse, både økonomiske og ikke-økonomiske, og alle former for partnerskaber med henblik på at nå de bæredygtige udviklingsmål.

Mobilisering af indenlandske ressourcer

EU-tilgangen "indhent mere støtte, brug pengene bedre"³⁴ har hjulpet udviklingslandene med hensyn til i) forbedret mobilisering af indenlandske indtægter ii) mere effektive og virkningsfulde offentlige udgifter og iii) gældsforvaltning. Budgetstøtteprogrammer i 88 lande har også ydet store bidrag til styrkelse af regeringsførelsen, den offentlige økonomiske forvaltning og mobiliseringen af indenlandske ressourcer³⁵. EU støtter udviklingslandene i at opbygge finansielle lovrammer, som bedre fremmer bæredygtige investeringer og finansiering.

Officiel udviklingsbistand fortsætter med at spille en vigtig rolle i mange udviklingslande. Siden 2015 har EU og medlemsstaterne i stigende grad brugt officiel udviklingsbistand til at skaffe yderligere finansiering til bæredygtig udvikling, f.eks. ved at støtte mere effektiv opkrævning af indtægter hos partnerregeringer eller mobilisere private investeringer for at øge beskæftigelsen og væksten.

Ulovlig finansielle strømme skønnes at koste udviklingslandene næsten en billion EUR om året. I mange udviklingslande er betaling af renter og afdrag i stigende grad vanskelige at håndtere. EU og medlemsstaterne har været aktive i forhold til at tackle skatteunddragelse og gældsudfordringer som f.eks. ikke-samarbejdsvillige mindretalskreditorer.

Mobilisering af private investeringer

I lyset af den private sektors vigtighed som bidragsyder til vækst og jobskabelse har EU og medlemsstaterne truffet væsentlige foranstaltninger til fremme af udviklingen af den private sektor. Vigtige nylige EU-initiativer omfatter den eksterne investeringsplan, alliancen mellem

³⁴ <https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/swd-collect-more-spend-better.pdf>

³⁵ <https://myintracomm.ec.europa.eu/dg/devco/eu-development-policy/budget-support-public-finance-domestic-revenue/Documents/budget-support/Budget%20Support%20-%20Trends%20%20Results%202018%20FINAL.pdf>

Afrika og Europa med fokus på bæredygtige investeringer og jobs og platformen for bæredygtige virksomheder for Afrika³⁶. EU-medlemsstaternes bilaterale programmer omfatter levering af kredit, garantier og teknisk støtte til mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder i partnerlande. EU og medlemsstaterne har i stigende grad gjort brug af blanding, hvorved offentlige tilskud mobiliserer offentlige og private investeringer til bæredygtig udvikling som en vigtig udviklingsmekanisme.

Videnskab, teknologi og innovation

Videnskab, teknologi og innovation er centrale elementer for at opnå de bæredygtige udviklingsmål. For eksempel blev partnerskabet mellem EU og Afrika inden for forskning og innovation vedrørende fødevarer- og ernæringsikkerhed og bæredygtigt landbrug³⁷ til en værdi af 70 mio. EUR etableret i 2016 for at undersøge fire områder:

- bæredygtig intensivering
- landbrug og fødevarer-systemer til ernæring
- landbrugsmarkeder og handel
- tværgående spørgsmål såsom forskningsinfrastruktur, kapacitetsopbygning og jordobservation.

Del 5: Overvågning og rapportering

EU's og medlemsstaternes rapporteringssystemer

EU og medlemsstaterne har forbedret deres rapportering om deres udviklingssamarbejde for at tydeliggøre deres bidrag til at nå de bæredygtige udviklingsmål. De har også arbejdet for at forbedre globale systemer til rapportering om sådanne bidrag. EU har revideret sin resultatramme for at tage mere udtrykkeligt hensyn til de bæredygtige udviklingsmål, der så vidt muligt baseres på FN's indikatorer for de bæredygtige udviklingsmål. Blandt de store udfordringer for EU og medlemsstaterne er:

- at udvide brugen af resultatsystemer
- at tilpasse dem de bæredygtige udviklingsmål
- at arbejde gradvist hen imod en fælles ramme for resultater for EU og medlemsstaterne.

Støtte til dataindsamling og dataanvendelse i udviklingslandene

EU og medlemsstaterne har øget udviklingslandenes statistiske kapacitet til at producere og analysere data som et informationsgrundlag for politik og beslutningstagning. Deres forpligtelser udgør næsten 50 % af alle donoreres støtte på dette område³⁸. Men der skal gøres mere, herunder i form af opbygning af kapacitet til disaggregerede data for at sikre, at intet samfundssegment udelukkes fra fremskridt henimod fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling.

³⁶ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sustainable-business-for-africa_en.pdf

³⁷ https://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/eu-africa_research_innovation_cooperation_on_fnssa_en.pdf

³⁸ OECD's kreditrapporteringssystem.

Del 6: Konklusioner

Siden 2015 har EU og medlemsstaterne arbejdet kollektivt på alle bæredygtige udviklingsmål og midlerne til deres gennemførelse, hvilket har fundet sted i partnerskab med alle partnere i udviklingslandene og andre udviklingsaktører. De lærer af tidligere erfaringer, tilpasser sig nye forhold og fornyer sig i deres internationale samarbejde. Rapporten og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene viser, at de har:

- samarbejdet bedre til støtte for de bæredygtige udviklingsmål, herunder gennem øget fælles programmering, fælles gennemførelse og fælles resultatrammer
- taget hensyn til sammenhænge mellem de bæredygtige udviklingsmål for at sikre en mere integreret og kohærent politik og gennemførelse
- sat social og menneskelig udvikling i centrum ved at inkludere anstændigt arbejde og social beskyttelse i deres programmer
- inkluderet ligestilling mellem mænd og kvinder i deres programmer for at mindske fattigdom og fremme bæredygtig udvikling
- inkluderet modvirkning af og tilpasning til klimaændringer, miljøbeskyttelse og bæredygtig forvaltning og anvendelse af naturressourcer i deres programmer
- koncentreret programmer for at nå ud til de ekstremt fattige og de mest marginaliserede
- rettet fokus mod ulighed som et voksende universelt problem
- fremmet fred og stabilitet ved at støtte respekten for menneskerettighederne, demokratiet og retsstatsprincippet
- arbejdet for at gøre fremskridt med deres kollektive forpligtelser vedrørende officiel udviklingsbistand, herunder til de mindst udviklede lande
- skræddersyet deres udviklingssamarbejde til udviklingslandes forhold
- forbedret samarbejdet med multilaterale organisationer, civilsamfundet og den private sektor
- minimeret den negative afsmitning fra deres politikker på udviklingslandene og fremmet synergier mellem forskellige politikker og foranstaltninger.

Men fremskridtet skal fremskyndes. Sult, fattigdom og ulighed er i vækst i mange lande. Sårbarheder fra stigende udenlandsgæld er en trussel mod den makroøkonomiske stabilitet. Skaderne på klima og miljø vokser fortsat med udpinte naturressourcer og stadig større klimaforandringer, der truer stabilitet og leveveje. Mens EU stadig viser lederskab på globalt plan, er det fortsat en udfordring at nå EU's kollektive forpligtelser vedrørende officiel udviklingsbistand.

Denne rapport peger på behovet for, at EU og medlemsstaterne fortsætter deres indsats på en række centrale områder:

- Udviklingssamarbejdet skal nøje tilpasses de bæredygtige udviklingsmål, så programmerne bidrager mere aktivt og eksplicit til gennemførelsen af målene.
- Rapporterings- og resultatsystemer bør tydeligere vise virkningen af EU's og medlemsstaternes støtte til gennemførelsen af de bæredygtige udviklingsmål, herunder hvor foranstaltningerne har flere mål for øje.

- EU og medlemsstaterne bør intensivere indsatsen med henblik på at arbejde bedre sammen om at nå de bæredygtige udviklingsmål, f.eks. gennem fælles programmer og fælles rammebestemmelser.
- Der er behov for mere integrerede tilgange for at sikre, at de begrænsede ressourcer bidrager til at nå flere bæredygtige udviklingsmål, f.eks. ved yderligere integrering af miljø og klima eller integrering af arbejdsmiljø og miljømæssige dimensioner i handelspolitikker.
- Engagementet med partnerlandene bør være omfattende, og de politiske dialoger bør føres med udgangspunkt i de bæredygtige udviklingsmål. Samarbejdet bør bygge på nationale udviklingsplaner og frivillige nationale revisioner under hensyntagen til den europæiske naboskabspolitikks særlige karakteristika.
- Udviklingslandene bør støttes i at indsamle, analysere og anvende disaggregerede data.

EU og medlemsstaterne vil arbejde for at fortsætte den positive udvikling, der har fundet sted siden 2015, og for at håndtere områder, hvor der er behov for en fremskyndet indsats. Handling på globalt og regionalt plan er fortsat afgørende for at afhjælpe globale problemer parallelt med de nationale indsatser. En stor del af grundlaget er allerede ved at være på plads. EU og medlemsstaterne vil i stigende grad rette fokus mod de bæredygtige udviklingsmål, når de etablerer rammerne for deres partnerskaber med udviklingslandene. For det næste langsigtede EU-budget for perioden 2021-2027 har Europa-Kommissionen foreslået nye finansieringsinstrumenter inden for internationalt samarbejde og udvikling, der vil give EU flere ressourcer og mere fleksibilitet til at skræddersy samarbejdet efter behovene hos partnerne i udviklingslandene. EU er i færd med at styrke sine vigtige partnerskaber med FN og andre multilaterale organisationer.

Denne første fælles sammenfattende rapport skal ikke blot betragtes som et rapporteringsdokument, men også som en del af en bredere bekræftelse af EU's og medlemsstaternes engagement i gennemførelsen af 2030-dagsordenen i samarbejde med udviklingslandene og andre partnere. De handlinger, der er opsummeret i denne rapport, bekræfter deres vilje til at arbejde sammen for en verden med velstand, bæredygtighed og fred.